

2021-02-23

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2020/284

Kommunstyrelsen

Årsredovisning för Nacka kommun 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer Nacka kommuns årsredovisning för 2020 i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 23 februari 2020.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att av resultatet 680 miljoner reserveras 125 miljoner för de 4 framtidsfonderna inom eget kapital och redovisas i not i bilagda 1.

Sammanfattning av ärendet

Årsredovisningen är en återrapportering av ekonomi och måluppfyllelse för det gångna året. Årsredovisningen innehåller även en bedömning om kommunen lever upp till kommunalagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nacka kommun redovisar ett ekonomiskt resultat på 680 miljoner kronor för år 2020. Resultatet är 190 miljoner kronor bättre än årsbudget, vilket till stor del beror på ökade generella statsbidrag, realisationsvinster och andra försäljningsintäkter, lägre räntekostnader för lån samt att nämnderna redovisar ett sammantaget överskott på 121 miljoner kronor. Arbetet med återhållsamhet och åtgärdsprogram har gett goda resultat.

Åtta av tio nämnder redovisar överskott. Underskotten återfinns inom socialnämnden och överförmyndarnämnden. För socialnämnden handlar det främst om kostnader för långvariga institutionsplaceringar av barn och unga och ökade kostnader för LSS-insatser till personer med funktionsnedsättning. Framförallt har kostnaderna för personlig assistans ökat med anledning av pandemin. Överförmyndarnämndens underskott beror främst på högre OH-kostnader och övergångskostnader för avtalsamverkan.

Resultatet efter balanskravsjusteringar uppgår till 699 miljoner kronor eller 12 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det finns emellertid i resultaten jämförelsestörande poster både på intäkt- och kostnadssidan. När jämförelsestörande poster eliminerats från

kommunens resultat (680 miljoner kronor) blir det justerade resultatet 351 mnkr eller 6 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det är klart över uppsatt mål om att kommunen ska sträva efter resultatöverskott motsvarande minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Soliditeten har ökat och bedöms som mycket god. Investeringarna var vid årets slut, med undantag för stadsutvecklingsverksamheten, finansierade till 100 procent med egna medel.

Under 2020 var kommunens nettoinvesteringar på 830 miljoner kronor. Låneskulden minskade under året med 50 miljoner kronor och uppgick till 1,35 miljarder kronor vid årets slut.

Kommunkoncernens resultat uppgår till 692 miljoner kronor. Resultatet visar på en förbättring med 192 miljoner kronor jämfört med 2019. Förbättringen förklaras av goda resultatnivåer för både kommunen och koncernen Nacka stadshus AB.

Årsredovisningen ska innehålla en samlad bedömning om kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning. Bedömningen utifrån ett helhetsperspektiv är att god ekonomisk hushållning är uppfyllt.

Ärendet

Enligt kommunallagen ska årsredovisning upprättas av kommunstyrelsen. Med anledning av detta har stadsledningskontoret upprättat en årsredovisning för Nacka kommun 2020.

I årsredovisningen ingår i huvudsak en förvaltningsberättelse, finansiella rapporter (resultaträkning, kassaflödesanalys, balansräkning, vilka redovisningsprinciper som gäller samt en drift- och investeringsredovisning) och en sammanfattande beskrivning av kommunens verksamheter under 2020.

Nacka kommun redovisar ett resultat på 680 miljoner kronor för 2020, vilket är 190 miljoner kronor bättre än budget på 489 miljoner kronor. Resultatet är till stor del en följd av ökade generella statsbidrag med anledning av pandemin, högre realisationsvinster och andra markförsäljningsintäkter, minskade räntekostnader för lån och att nämnderna sammantaget redovisar överskott. Arbetet med återhållsamhet och åtgärdsprogram har gett goda resultat.

Under året uppgick realisationsvinster för försäljning av mark och byggnader till 599 miljoner kronor. Den största markförsäljningen under året, 447 miljoner kronor, avser exploateringsmark i kvarteret Nya gatan i centrala Nacka. Andra större försäljningar avser exploateringsmark för bostadsbyggande i Norra Skuru på 134 miljoner kronor.

Förutom realisationsvinster från markförsäljningar bidrar ökade statsbidrag till resultatet. Totalt uppgår summan för generella statsbidrag till 213 miljoner kronor vilket är en positiv avvikelse mot budget med 198 miljoner kronor. Kommunens skatteintäkter uppgår till 5,7 miljarder kronor vilket är en ökning med 66 miljoner kronor från år 2019. Jämfört med

budget visar skatteintäkter en negativ avvikelse på 78 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre produktivitet än prognostiserat i hela riket vilket är en effekt av pandemin. Sammantaget avviker skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning positivt mot budget med 106 miljoner kronor.

Minskade räntekostnader för en lägre låneskuld och att nämnderna sammantaget redovisar överskott bidrar också till kommunens positiva resultat. Nämnderna redovisar ett samlat överskott på 121 miljoner kronor. Av resultatet att döma har nämndernas arbete med den kommunövergripande åtgärdsplanen i kombination med generell återhållsamhet gett avsedd effekt. För kommunen i sin helhet har verksamhetens kostnader för konsulter, tillfällig personal, kurser och konferenser samt resor minskat med 65,5 miljoner kronor jämfört med 2019. Utöver en allmän återhållsamhet bedöms den volymminskning som skett inom många verksamheter, i spåren av pandemin, bidragit till att åtta av tio nämnder håller budget eller redovisar överskott. Underskotten återfinns inom socialnämnden och överförmyndarnämnden. Arbets- och företagsnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden redovisar stora överskott för året.

Socialnämndens underskott är på 16,6 miljoner kronor. Nämnden har haft underskott de senaste åren och signalerade tidigt under året om underskott för 2020. Underskottet beror bland annat på fortsatt höga kostnader för heldygnsvården inom barn och unga trots förbättrade insatser. Ett antal placeringar har avslutats under året och övergått i mindre kostsamma placeringsalternativ. Även kostnaderna för LSS-insatser till personer med funktionsnedsättning har ökat under året. Framförallt har kostnaderna för personlig assistans ökat med anledning av pandemin.

Överförmyndarnämnden redovisar ett ekonomiskt underskott på 0,4 miljoner kronor. Underskottet förklaras av högre OH-kostnader, övergångskostnader för avtalsamverkan och en engångsavgift för plattformbyte för verksamhetens ärendehanteringssystem.

Kommunstyrelsen redovisar sammantaget ett överskott på 29,6 miljoner kronor. Lägre lönekostnader inom stöd- och serviceenheterna, minskade kostnader för skötsel och underhåll inom fastighetsverksamheten samt statsbidrag till produktionsverksamheterna Valfärd skola och Valfärd samhällsservice för ökade sjuklönekostnader är några förklaringar till överskottet.

Arbets- och företagsnämnden redovisar ett överskott på 43,3 miljoner kronor. Överskottet beror främst på det pausade mottagandet av nyanlända och att antalet hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd minskat.

Utbildningsnämndens överskott på 36,3 miljoner kronor beror främst på färre barn och elever inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem än budgeterat. Även likvärdighetsgarantin visar överskott vilket hänger samman med färre barn och elever.

Äldrenämndens överskott på 19,9 miljoner kronor återfinns framförallt inom särskilt boende och dagverksamhet.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden samt natur- och trafiknämnden redovisar mindre överskott eller nollresultat för 2020.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 1,1 miljoner kronor. Enheterna uppvisar överskott, trots minskade intäkter. Undantaget är Bygglovenheten som har haft större intäkter än förväntat. Restriktiv hållning vid ersättningsrekryteringar och kostnadsåterhållsamhet har resulterat i lägre kostnader än budgeterat. Däremot visar projektverksamheten underskott.

Fritidsnämnden redovisar ett överskott på 6 miljoner kronor. Överskottet beror främst på lägre hyres- och driftskostnader för kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, med anledning av pandemin. Gymnastik-anpassningen av Myrsjö sporthall B är inte längre aktuell och tilldelade medel har inte använts under året. Den planerade nedmonteringen och flytten av fotbollstältet på Nacka IP kommer inte att ske inom överskådlig framtid. Byggandet av en 11-spelarplan på Porsmossen är uppskjuten och tilldelade medel har inte använts under 2020.

Kulturnämnden redovisar ett resultat enligt budget. Tidigare prognoser har visat på överskott men nämnden har under årets slut fått kompensera kulturhusen och biblioteken för försämrade ekonomi till följd av pandemin. Under hösten gjordes retroaktiva utbetalningar till kulturskolorna för sommarmånaderna, dessa utbetalningar blev högre än prognostiserat.

Natur- och trafiknämndens överskott på 1,6 miljoner kronor beror främst på den milda vintern 2020. Överskottet i driftsverksamheterna motverkas av ökade kapitaltjänstkostnader för investeringsprojekt.

Det justerade balanskravsresultatet för år 2020 blev 699 miljoner kronor. Det motsvarar 12 procent av kommunens samlade skatteintäkter och generella statsbidrag. Det finns jämförelsestörande poster både på intäkt- och kostnadssidan. När jämförelsestörande poster eliminerats från kommunens resultat (680 miljoner kronor) blir det justerade resultatet 351 miljoner kronor eller 6 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det är klart över uppsatt mål om att kommunen ska sträva efter resultatöverskott motsvarande minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Soliditeten är god och uppgår till 49 procent och är en förbättring från föregående år på 7 procentenhet. Det beror i huvudsak på det positiva resultatet inklusive realisationsvinster och andra markförsäljningsintäkter.

Investeringarna var vid årets slut, med undantag för stadsutvecklingsverksamheten, till 100 procent finansierade med egna medel. Det är över målet på 50 procent och ger förut-

sättningar till ytterligare investeringar kommande år. Nettoinvesteringarna uppgick till 830 miljoner kronor. De största investeringarna gjordes inom gata, väg och park, exploatering och skollokaler. Till de större pågående investeringarna under 2020 hör Orminge Centrum etapp 2, tillbyggnation av Boo Gård skola och Sigfridborgsskolan.

Under 2020 minskade låneskulden från 1,4 miljarder kronor till 1,35 miljarder kronor. Av kommunens upplåning är cirka 1 193 miljoner kronor utlånade till de kommunala bolagen och 157 miljoner kronor avser därmed kommunens egna upplåningsbehov. Kommunen har 525 miljoner kronor i placeringar, fördelade på 20 miljoner kronor i certifikat, 230 miljoner i obligationer och 275 miljoner kronor på bank.

Nacka kommun äger ett fåtal bolag som ingår i stadshuskoncernen. Koncernen består av Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka Energi Försäljnings AB, Nacka Vatten och Avfall AB samt Centrala Nacka marknadsbolag. Nacka Stadshus AB och dotterbolagens samlade rörelseresultat uppgick till 49,7 miljoner kronor (84 miljoner kronor 2019). Det lägre rörelseresultatet beror främst på ett lägre rörelseresultat för Nacka Energi AB. I den sammanställda redovisningen där kommunen och bolagen läggs ihop uppgick resultatet till 692 miljoner kronor. Resultatet visar på en förbättring med 192 miljoner kronor jämfört med 2019. Förbättringen förklaras av goda resultatnivåer för både kommunen och för stadshuskoncernen.

Under 2020 har nya tunnelbanan och stadsutvecklingen gjort framsteg. Nyföretagandet i kommunen var rekordstort, totalt 1004 företag startades under året. Nackas befolkning ökade med 1 334 personer. Det motsvarar en befolkningstillväxt på 1,3 procent och är lite lägre i jämförelse med tillväxttakten under den senaste femårsperioden. I slutet av året var antalet Nackabor 106 523. Befolkningsutvecklingen är starkt kopplat till skapandet av nya bostadsområden och bostadsbyggande. Under 2020 påbörjades byggandet av cirka 1 600 nya bostäder och 1 150 bostäder färdigställdes. Nya bostäder har exempelvis tillkommit i Orminge, Tollare, Björknäs och på Kvarnholmen. Det har även färdigställts bostäder i andra områden i kommunen, exempelvis småhus och radhus i Älta och Saltsjö-Boo.

Nacka kommun har höga mål för alla sina verksamheter. Under året tog kommunfullmäktige beslut om genomförande av Agenda 2030 i Nacka. Alla nämnder och enheter och kommunens bolag ska vara delaktiga i arbetet med att uppfylla målen och skapa ett långsiktigt hållbart Nacka.

Uppföljningen av kommunens fyra övergripande mål visar att måluppfyllelsen är god eller mycket god inom samtliga övergripande mål. Nacka kommun uppvisar även mycket goda resultat i årets medborgarundersökning och medarbetarundersökning. Många verksamheter i Nacka är bland landets bästa avseende kvalitet och effektivitet. I RKA:s rapport ”Effektivitet i kommunen” hamnar Nacka kommun i topp när det gäller samlad effektivitet inom förskola, skola, insatser enligt LSS, ekonomiskt bistånd och äldreomsorg.

I årsredovisningen görs en samlad bedömning om kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning. Utifrån ett helhetsperspektiv bedöms Nacka kommun och dess bolag sammantaget ha en god ekonomisk hushållning. Detta stärks av att Nacka kommun 2020 fick bibehålla högsta ratingbetyg AAA/Stable av kreditvärderingsinstitutet Standard & Poors för sin ekonomi och styrning.

Bidragande för resultatet 2020 har varit ökade statsbidrag, som följd av pandemin, reavinster och andra försäljningsintäkter. En framåtblick visar att kommunen och dess bolag behöver uppnå resultatnivåer som är långsiktigt hållbara för att möjliggöra tillväxtambitionerna. Ökade avskrivningar och eventuella räntekostnader tillsammans med ökade volymer kommer att påverka driftbudgeten framgent. Det finns också en osäkerhet i utvecklingen av skatteintäkterna framöver till följd av pågående pandemin. Även de demografiska förändringarna, med framför allt fler äldre över 80 år, är utmaningar i verksamheterna och påverkar ekonomin. Därför kommer nämnderna och verksamheterna även fortsättningsvis behöva vidta åtgärder för återhållsamhet kombinerat med fortsatt effektivisering.

Fyra framtidsfonder i Nacka, för utveckling, kompetens, trygghet och miljö

Med anledning av ett politikerinitiativ beslutade kommunstyrelsen 2020-12-21 att införa 4 framtidsfonder och att de skall redovisas inom ramen för eget kapital i årsredovisningen för år 2020 och att avsättningen sker genom fullmäktiges beslut att fastställa årsredovisningen. Kommunstyrelsen har sedan 2021-02-22 beslutat om formerna för hur framtidsfonderna rent praktiskt ska hanteras i organisationen.

Resultatet för 2020, 680 miljoner kronor ger förutsättningar till att i bokslutet avsätta en del av resultatet till de 4 framtid- och utvecklingsfonderna; framtids- och utvecklingsfond, kompetensfond, trygghetsfond samt miljö- och klimatfond. Slutsatsen är att det mest optimala är att avsätta medel inom ramen för eget kapital och att 125 miljoner konor avsätts på detta sätt. Fördelningen mellan respektive fond föreslås enligt följande:

- Framtids- och utvecklingsfond 50 miljoner kronor
- Kompetensfond 30 miljoner kronor
- Trygghetsfond 15 miljoner kronor
- Miljö- och klimatfond 30 miljoner kronor

I årsbokslutet för 2020 föreslås att beloppen per fond reserveras inom eget kapital och redovisas i not, vilket är gjort i bilagda årsredovisning.

Konsekvenser för barn

Beslutet till årsredovisning för Nacka kommun 2020 innebär inte några konsekvenser med hänsyn till barnkonventionen.

Alla nämnder bedriver verksamhet som direkt eller indirekt påverkar barn och ungas livsvillkor. Årsredovisningen 2020 visar på kommunens höga ambition för såväl kvalitet i de tjänster och service som kommunen levererar som dess livsmiljö kommunen kan erbjuda barn och unga.

I samband med tidningen Fokus årliga kommunrakning ”Här är det bäst att bo” hamnade Nacka på fjärde plats. Inom utbildningsområdet placerar sig Nacka i den absoluta toppen, enligt olika jämförelser. Fler fotbollsplaner har gjorts tillgängliga för Nackas fotbolls-föreningar och kulturskolan är populär bland barn och unga.

Pandemin har tvingat verksamheter att ställa om för att säkerställa trygghet och säkerhet. Inför höstterminen har extra anpassningar gjorts i förskolor, grundskolor och gymnasie-skolor. Allt fler familjer söker råd och stöd av kommunens familjemottagning. Det är oroväckande att antalet orosanmälningar till socialtjänsten gällande barn och unga som far illa på grund av våld i familjen har ökat.

Sammantaget visar årsredovisningen 2020 att kommunens fortsatta arbete för god ekonomisk hushållning är kanske den viktigaste faktorn för att tillgodose barn och ungas behov av bra skolor, god boende- och utemiljö, ett rikt fritids- och kulturutbud och att få växa upp i ett tryggt Nacka.

Bilagor

Nacka kommuns årsredovisning 2020

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Jörn Karlsson
Ekonomi- och finansdirektör

Luis Caballero
Controller